

کتاب طبر

اون بش کونده بر نشر اولور دینی . علی مجموعه اسلامیہ در

صاحب و مدیر مشرلی

ابو العلا زین العابدین

تاریخ تأسیسی

۱۳۳۰

عدد : ۸ ۱۶ رمضان سنه ۱۳۳۰ پنجشنبه ۱۶ اغستوس ۱۳۲۸ برنجی جلد

ایلدیکی شوسوز بوراده سزای تذکاردرد : کندی پرلر زهنگاهندن چیقمش صانیورم .
 عمر نازنینک بر فضلی ده بوصورتله کذار ایتدی . بو عکا سیاحتی واقعا برمدت صکره
 رؤیا حکمنه کیردی . لکن دفتر حیاته غریب بر یادگار براقدی . شوفلاکت دورسابقده
 خصما طرفندن حقمده بر سابقه جرم اتخاذ اولنه رق وقت وقت وسیله ترویج اغراض
 اولدی . اوتاریخده موجود اولمیان اهل بیتک دخی بوندن طولانی بخله برابر خلجان
 قلبه اوغراقاری زمانلر لایعد ولایحصى ایدی .

برکت زاده اسماعیل حق

حقوق

امتحان حاضرقلاری

۶

عمر پیره خیار رؤیت

کورلمکسزین صانون آلنان عینک رؤیتده عقد بیعک فسخ ویا تنفیذی صورتیه مشتری به ثبات
 اولان غیرلکه اطلاق اولنور. ومسبک سببه اضافتی قبیلندن - یعنی رؤیت سببه ثبات خیاردیعک -
 اولور. مع مافیه مشروطک شرطه اضافتی صورتنده تعلق اولنه بیلورکه بوندن رؤیت ایله مشروط،
 رؤیته معلق کبی بر معنا اکلایشیلور . مسبب سبیدن مشروط شرطدن اول اوله من ایکن بوراده
 حق فسخک رؤیتدن اول نبوق اعتراضنه کلنجه : دیرزکه بو صلاحیتی خیار رؤیته حمل ایتک

طوغری دکلدور . زیرا کوریلان فسخ اقتدارى خیارک ثبتندن دکل عقدك عدم تمامیتنددر . کورمکسزین آلتان شیلره تعلق ایدن رضاده شبهه سزکه خلل وارددر . لزوم ایسه تمام رضایی افاده ایدر . تمام رضاده مقصود اوصافی بیملکه حصوله کلیر . حالوکه قبل الرؤیه بوییلکی الله ایتک ممکن اولورمی ؟ . کورمدیکی برشی مشتریك حقیله معلومی اولهیلورمی ؟ دیمک که بویله بر عقد طبعیتله لزومدن عاریددر . بنا برین حق فسخك منشئ خیار دکل شکل عقددر . خلاصه کورمکسزین آلتان شیلره تعلق ایدن عقد منجم یعنی محکم دکلدور بر عقد فاسدکی مشرف فسخدر . حتی بونک خیار رویتندن آیری بر شی اولدیغنی مسائل آئیده کوستریر :

۱ — رضای صریح بوحق بر طرف ایتمز ایکن خیار روئی اسقاط ایدر .

۲ — فسخی قبول ایدن وغیرك حق تعلق ایتمز عقدلر بوحق بر طرف ایتمز ، یعنی رویتله مشتری به ینه حق فسخ ثابت اولور ایکن بعدالرؤیه بوقبل عقودای اجرا خیاری مسقطدر .

خیار روئی یالکیز عقد بیعده دکل فسخی قبول ایدن وکندوسنده لزوم بولنان هر هانکی بر عقدله تملک اولنان عینك رویتنده کوریرز . مثلاً (۱) اجازه (۲) قسمت - قیمتک ویا مثلیاتده اجناس مختلفهك تقسیمی - (۳) مال دعواسندن عین اوزرینه صلح کبی عقدلرک نتیجه سنده تملک اولنان عینده متملك ایچون بویله بر حق تجلی ایدیور . فقط قابل فسخ اولیان ویا اولوبده اساساً غیر لازم تلقی اولنان عقدلرله الله ایدیلان عینلرک رویتنده بویله بر مخیرلک مشهود اولبور مثلاً : (۱) قادیك ؛ کورمدیکی بر عین مهر مقابلنده نفسی تزویجی صورتیه نکاح [*] (۲) زوجهك ویردیکی عین اوزرینه مخالفه (۳) قصاصندن عین اوزرینه صلح کبی قابل فسخ اولیان عقدلرله ویا اساساً لزومدن محروم یعنی دائماً فسخه معروض عقود فاسده ایله الله ایدیلان عینلره قارشی وکذا دین اوزرینه صلح کبی ذمتده ثابت اوصافه تأثیر بر افان عقدلر - نتهکیم مسلم فیهده دین منزله سنده تلقی اولندی ایچون رویتنده بویله بر مخیرلک ثابت اولبور - وکذا نقود و معین اولان مکملات وموزوناتده بویله بر مخیرلک طبعیتله موضوع بحث اوله من .

بایع ایچون صائیدنی بیعندن طولای خیار رویت یوقدر . بایعک مالی کورمماش اولسی وارث موصیله اولقی کبی حالارده متصوددر . [نتهکیم بایع ایچون خیار وصفده یوقدر خیار شرط وخیار تعینندن استفاده سی اسبابی مقدما ایضاح اولمش ایدی .]

بیع مقایضده بایعده کوریلان مخیرلک مشتری بولتی حیثیتلرله زیرا بویعده عاقبتندن هر بری کندیسی ایچون حاصل غرض اعتباریه مشتریدر . نتهکیم عین و دین مقابلنده مالی صانانک

[*] نکاحك قابل فسخ اولوب اولماسی بر مسئلهدر . عدم کفائتک ، عتک ، بلوغ نکاحده مولد فسخ اولدیغنی کوریبورز واقعا بوکا قارشی عقدك عدم تمامیتی ایلری سوریلور ، نکاحدن امتناع تلقی اولنیور فقط ردت ایله یکدیگری تملکدهکی انفساخی مدافعه مشکدر .

عینی رؤیتی اوزرینه توسل ایده جکی فسخدن دینه تقابل ایدن قسم متأثر اولماز . بوراده عیندن مقصد نقود قبیلندن اولمیان عیندر . زیرا نقود قبیلندن اولان عینلرده - نئندن طولایی باعده مخبرلک اولماسنه کوره - مشتری عدی صورتیه ثبوت خیاره امکان یوقدر .

خیار رؤیت قبود آتیتهک تحقیقه وجود بولور :

۱ — تأمل مفیده مقارنه رؤیتک عدم مسبوقیتی : زیرا آلیجی کوزیله یعنی شرا قصیدله کوردکدن صکره او مال اولدیفنی بیله رک صائون آلان خیار رؤیتدن استفاده ایده من . بونک مستثنائی : بویله برکوردشدن صکره وکیلنک شراسیدر . حقوق عقددن بولندیفنی جهته بومخبرلک وکیله رأساً نایبدر . مع مایه عدم مسبوقیت قیدی مطلق دکلدرد مسبوقیت حالندهده خیار رؤیته ؛ قید آتیتهک تحقیق شرطیه توسل اولندیفنی واردرد .

۲ — مسبوقاً مرئی بولندیفنه عدم اطماع : یعنی کورمش فقط اوکوردیکی شیء اولدیفنی بیلمیه رک آلمش . مولا کوردیکی البیسه بوغچه ایچنده مستور اوله رق کندوسنه صاتلمش . بویله بروضعیتده مقدمکی رؤیت دلیل رضا اولمیه جفتدن عدم اطلاع طولایسیله بعدالرؤیه خیاری قبول ضروریدرد . [بوراده اوچ شکل وارد خاطرردر : ۱ - آلیجی کوزیله کوردیکی بیله رک آلمی ۲ - بیلمیه رک آلمی ۳ - آلیجی کوزیله دکل شویله جه کوردیکی آلمی که برنجی ده ثابت اولمیان خیار متباقیده ثابت اولور .] مع مایه بوقیدده مطلق دکلدرد . اطلاع حالنده قید آتیتهک تحقیقه یته مخبرلک وجود بولندیفنی کوریلور .

۳ — قبل الفبصره تغیر : تأمل مفیده مقارن رؤیت واطلاع بولنسه بیله تغیرله مبیع دیکشمش اوله جفتدن بشقه برشیء عدیله مشتری بی عادتاً کورمدیکی اشترا ایتمش منزله سنده تلقی ضروری اولور .

۴ — بعدالفبصره قبل الرؤیه عدم تعیب : زیرا یدنده تعیبدن صکره کی رؤیتده خیار ثابت اولیور . حتی بایع مبیعی مشتریتهک خانه سنه کتیردکدن صکره وقوعبولان رؤیتده مخبرلک صلاحیتی کوریلور . چونکه رد حالنده ایجاب ایده جک حل مشتری نزدنده تعیب منزله سنده تلقی اولنیور .

۵ — شیء معینی شرایه عدم وکالت : زیرا بویله بروکالنده وکیل ایچون خیار رؤیت یوقدر .

۶ — تحقیق رؤیت : زیرا مخبرلک انجق بعدالرؤیه موضوع بحث اوله بیلور . قانون مدنیمر اولان مجله نیک (کورنجه یه دک) تعبیرنده ؛ قبل الرؤیه وجودخیاری اشراب ایتدیجی جهته خلل واردرد . رؤیت ایسه ایکی قسمدر : ۱ — حقیقی که مبیعک اصل مقصدی بیلدیرن حال وعلته مشتریتهک وقوفیدر . یعنی رؤیت علم معناسنه مجازدر . هرشیده ، معنای لغویسی اولان کوز ایله کورمک مقصود

دکدر . بنا برین بوقوف کوربله جگرده کورمک ، [که بلا حائل اولسنه دقت اولنور . شیشه دهکی یاغی جامکانه کی مالی خارجدن کورمک ویا برمالک ایینه ویا صوده کی انمکاسای ویا قولایقله اخندی ممکن برصوایچنده بالی ، باشاقده بندایی قابوغنده بقله ، پرنج ، صوسای قالین قابوغی ایچنده جویر بادم ، فستقی کورمک رویت دکدر] طوتیه جقلرده طوغتی ، طاتیه جقلرده طاتقی ، قوقلانه جقلرده قوقلامقی ایله وجوده کلیر یالکز کوزله کورمک کفایت ایتمز . زیرا برشیشه علم انک آلت ادراکنی استعمال ایله تأمین اولنور . بو وقوفک درجه سی انواع میبعه کوره تخلف ایدر . مثلاً :

هرسه وراضی : خارجدن کوز ایله کورمک کافیدر . باغ ویاغچه حالنده ایسه ایچنده کی اغاجلرک هر نوعی کورمک اقتضا ایدر . نته کیم فابریقه اشتراسنده بشون آلات وادوانی کورمک لازمدر .

ایچی : یالکز خارجنی دکل داخلنک هر اوطه سی حتی بالقون وخاللرنی کورمک اقتضا ایدر . بر اوطه نلک رویتی کافی کورن متقدمینه قارش متاخرین امام زفره عائد اولان شورائی قبول ایدیورلر . مع مافیه اختلاف واقع دلیل و برهاندن دکل ایجابات زماندن حاصل و تبدل زمان ایله بوقبیل احکامک تغیری غیر منکر بولندیفندن طولای زمانزده یکسوق اولانلرک بر اوطه سی کورمک کافیدر . بر اودن بر اوطه استننا ایدیلورسه مستثنایی کورمک لازمدر . زیرا مستثناده جهالت مستثنامنده جهالتی موجب اولور . شوقدرکه مستثنایی قبالی اوله زق رویت ده کافیدر . زیرا شو رویتله آرتق مستثنی منه تعین ایتمشدر .

میرمه : رکوبه مختص اولانلرده یوزنی ارقه سی کورمک ، دول ایچون آلنان اینسک عملرنی معاینه ایتمک ، آتی ایچون آلنان قویونک ارقه سی یوقلامقی ، حیواندن آکلایانلر ایاقلره باقلمغه لزوم کوریدیورلرسه انلرده باقی لازمدر .

استمار : اغاجلرک تپه لرنی کورمک کافی کلان یرلرده اوقدرنی کافی کلیان یرلرده عرفک تعیین ایده چی شیشی کورمک لازمدر .

میره : آغاج اوزرنده ایسه هر برنی ایریجه کورمک لازمدر دکل ایسه عددیات حقنده ویریه جک تفصیلاته تابعدر .

عروصه : مثلاً ایچی طیشی بر دوزیه اولان ساده بر قاشک طیشی ، چیچکلی چوبقل قاشک چیچک وچوقلرنی ، استارلی البسه نلک قیمتده تأثیر حصوله کتیرمیرورسه یالکز یوزنی کتیرمیرور و مع مافیه یوزنه استاره فائق بولنورسه هر ایکسینی ، کورکاک ایچی کورمک ، آلات موسیقیه نلک سسینی ایشیتیمک ، لوانطه نلک علامتی کورمک لازمدر .

مکملوت ، نورنات ، عددیات متقاربه : نمونه بی کورمکه اکتفا اولنور . ذاتاً بونلر نمونه ایله ساتیلغه چیقاریلور . نمونه سز بیغینک باشنده وقوعبولان اشتراکده بیغینک یوزخی ویا برقمسی کورمک کایدیر . متبائی تک نمونه دن دون چقمسی حالنده خیار عب صلاحیتنه توسل اولنور . فاتوره ایله ساتیلان مالک فاتوره سنی یعنی اورنک مجموعه سنی کورمکده بوقبلندیر . ذاتاً بونلر مال فاتوره اشبا دینورکه فاتوره دن طول و عرض ، بتون چیچکلر کی صفات لازمه اکلاشیلورسه فاطوره بی کورمک کفایت ایدر دون چقمسی حالنده خیار عب صلاحیتنه توسل اولنور . اوصافک نمندن حصه سی اولادینی حیثیله تنزیل نمین جهتنه کیدیلهمز . نتکیم اعلا چیقارسه بخیرلک یوقدر .

عددیات متقاربه : تلویدن اشتراده هر برخی آیری آیری کورمک لازمدر . مختلف الجنس متلبانده ده هر جنسی آیرجه کورمک لازمدر . برآلتنده مغب اولوبده ثبت ایدنلر امام اعظم حضرت تریزه کوره عددیات متفاوته حکمندهدر . امامین حضراتی موزونات و عددیات متقاربه الحاق بیوریورلر . شی واحد حکمنده بولنان جزئینده عددیات متفاوته قبلندندر الیون ، چوراب فواین کی که هر جزئی آیرجه کورمک لازمدر .

۲ — حکمی : که شونلدر : (۱) اعمایه توصیف : کورمکه اکلاشیله بیله جک شیلرده اعمایه قارش و وقوعبولان توصیف؛ رؤیت تلقی اولمشدر . بعدالتوصیف اشتراده بخیرلک عدم شوق ، قبل الوصف وقوعبولان رضاتک حکم سزلکی ، توصیفدن صکره بخیرلک مشهود اولمی ، بعدالتوصیف رضادن صکره کوزلک اجیلمی اوزرینه وقوعبولان حقیقی رؤیتک فائده سزلکی اشبو تلقی تک نتایج مندیر . [اعمالک وکیل وصی بولنمی حکماً تخلقی موجب اولماز . ذاتاً اعمی اشباهده محرر اون ایکی مسئله دن ماعدا خصوصانده بصیر کی عد اولنور .]

شوقدر که حصول توصیف خصوصات آیه تک تحقیقنه وابسته در : ۱- میبع کورمکه اکلاشیله بیله جک شیلردن اولمی . میبع بوقیلدن دکلسه توصیفه لزوم قالمیجقندن رؤیتک تحقیق ایده جکی شیئه اعمایه توسل ایده بیلور . مثلاً یوقلامقله معلوم اولان شیلری یوقلار . قوفلانجهنی قوقلار طایله جنی طاتار . ۲- تعریف و توصیفک میبعه مطابقتی . مطابق چیقیمان توصیفلر کان لم یکنندر . حقیقی رؤیت ایله حکمی رؤیتک شوفر دی پیننده رؤیتک حین تحقیقنده میبعک حضوری اعتباریله طبیعه برفرق حصوله کلیر . زیرا کورمکه تحقیق ایده جک رؤیتده میبعک اوصیراده مشهود اولمی ضروریدر . حالبوکه اعمایه میبع یا نلرنده بولنمادینی حالده بیله توصیف نمکندر . [کورمده کی برمالی بصیرا اشترادن صکره عما طریاننده ینه توصیفه توسل اولنور . زیرا اصلک ایفاسی قابل اوله میان یرلرده بدله کیدیلور .]

(۲) شرایه ویا قبضه وکیلک رؤیتی . که اصل مؤکل کورمده کی حالده بونلرک رؤیتی انک

رؤیتی مقامنه قائم اولبور . حق اعمی اولان موکل حقنده ده توصیف اراعیور . بوراده ده قیود آتییه دقت اولنور : ۱ — وکیلک عقدی نفسنه اضافتی . مؤکله اضافت ایدرسه رسول منزله سنه اینر قبضه شرایه رسولک رؤیتی ایسه مرسلک رؤیتی کبی عد اولنه میه جفتدن تأثیر سز قالیر . شرایه وکالنده وکیلک رؤیتی ایله حکم خیاریک باشلامسی خیاریک رؤیتک حقوق عقده تفرع ایتسنه کوره جالب دقت دکلنده قبضه وکالنده کی وکیلک رؤیتنه اعتبار جای ملاحظه در . زیرا کنندسی عاقد دکلدرکه حقوق عقده مستنداً رؤیتی بر حکم افاده ایسون نته کیم رؤیتنه توکیل جائز دکلدر . زیرا خیاریک رؤیتی اسقاطه توکیل دیمکدر . خیاریک رؤیت ایسه اسقاط قبول ایتمیان حقوقدندر . ایشته بونک ایچوندرکه قبل الرؤیه (خیاریک رؤیتی اولماق شرطنه) اعتبار اولمادیکی بعد الرؤیه ده لساناً خیاریک ابطال واسقاطی آتیانک قیمت حقوقیه سی یوقدر . فقط قبضدن اول رضایی مشعر بر سوز سوبله مک ویا بعد الرؤیه رضایی مشعر بر سوز سوبله کسزین مبیی قبض ایتک ایله خیاریک برطرف اولور . زیرا بعد الرؤیه قبض ؛ دلیل رضادر . صراحة ویا دلاله رضا ایسه خیاریک حکمنه نهایت ویرن احوالدندر . بونقطه نظر امام اعظم حضرتلریشکدر . امامین حضراتی وکیل بالرؤیه ایله وکیل بالفیض اراسنده بر فرق کورمیورلر . یعنی رسول کبی یونلرک رؤیتک حکمسزلکنه قائلدرلر . شوقدرکه اسقاط خیاریک وکالتی تجویز ایدیورلر . (قدوری وقاضیخان طرفلرندن دخی بورای تأیید اولمشدر) حالبوکه امام اعظم حضرتلری توکیل بالرؤیه نیک مقصوداً عدم محنته ذهاب ایله برابر بالنسب نبوتی قبول ایدیور . و وکیل بالفیضی امام عقده وکالتندن ناشی تمامیته مانع اولان خیاریک برطرف ایتکده حائز صلاحیت کورمیور . دیمک که مسئله ایجاب وکالنه منجر اولبور ، مثلاً : « صائون آلدیم حالده کورمدیکم فلان شیئی قبضه طرفندن وکیل اول » صورتیه توکیلده وکیلک رؤیتی قبضه مقارن اولنجه خیاریک برطرف ایدیور . اما مینه کوره ایسه صراحة اسقاط خیاریک وکالت اولمادقجه مجرد بویه بر توکیل نتیجه سی اوله رق وقوعبولان قبض ایله مغیرلک برطرف اوله میور دقت !

۲ — رؤیتک بعدالتوکیل وقوعی . زیرا هر نه صورتله اولورسه اولسون مقدم رؤیتک بوراده حکمی یوقدر .

۳ — مؤکل بی وکیلک ایفا ایتسی . زیرا وکیل هنوز یا عهدن مؤکل بالذات یا به حق اولورسه بعدالتوکیل وقوعبولان رؤیت وکیلله آرتق اعتبار اولماز . ایشته شو صورتله قیودیتک وجودیه تحقیق ایدن خیاریک رؤیت نتیجه سی اوله رق ثابت اولان صلاحیت مشتریک فسخ وقبوله مخیر اولسی در . رؤیتله باشلایان بصلاحیت خیاریک نهایت ویرن احوالدن بری تحقیق ایتدیکه بلامدت دوام ایدر . یعنی خیاریک رؤیتک مدتی یوقدر . وسکوت حالنده مجرد فسخ اولنه بیله جک قدر زمان کیچمشدیر دیندرک سقوط خیاریک ترویجی جهتنه کیدیله من . زیرا ساکنه سوز اسناد اولماز . سکوت واقع ؛

مقارن اعراض دکلدرکه رده ومقام ؛ معرض حاجت دکلدرکه قبوله منصرف اولسون . [رویتدن بدء حکم خیاره نهایت ویرمچک حالک تکوننه قدر مشهود اولان شو قابلیت فسخه درکه خیار رویتک تمام حکمه یعنی لزوم ملکه مانع عدی نتیجه سنی وجوده کتیریور دقت]

فسخده : میبی قبض ایتش ایسه مؤنت، مصارف حالیه، اجرت نقلیه کندوسنه عائد اولور . زیرا رد ایچون آلدینی محله کوتورمسی اقتضا ایدر . [مشتریك خانه سینه بایعك کتیرمسی حالیه شو وضعیت بیننده کی فرق ظاهر در دقت !] تفلك قیمتده زیاده لك و یا نقصان حصوله کتیرمسی حکم آساویدر . وعقدك وكالة و یا وصایه اجرا ایدلش بولمسیده تخلف حکمی موجب دکلدر . یعنی بوحرکت نتایجندن مؤكلك، یتیمك نفع و ضرری موضوع بحث اوله من . زیرا بوراده خیار رویت طولانیسیله حق فسخ مطلقدر .

اسباب آتیه خیار رویتك هکلمه نهایت ویرمچک :

۱ - اجازت . ۲ - فسخ :

بوراده ذات فعل ، اجرا ایدن شخص ، تعلق ایده چکی منبع اعتباریله تدقیقائز اوچ قسمه ارجاع اوله بیلور .

ذات فعلده : تدقیق اولنه حق ایکی جهت واردر : (۱) شکل اجرا . زیرا فسخ و اجازتدن هر برینك قول و فعلی اولق اوزره قسملری واردر . مثلاً (راضی اولدم) ، (اجازت ویردم) کی رضایی صراحة کوسترن سوز اجازت قولیده در . بعدالرؤیه میبی قبضی [*] ثمنی بایعه اعطاسی [**] مقبوض اولان میبی صاتیلغه بیقارمسی ، شراسنی اشهاد ایتیمی کی رضایه و تقریر ملکه دلالت ایدن افعال اجازت فعلیه در . افعال حقوقیه ده اجازت فعلیه ده داخل اولوب انجق افرادی بیننده حصوله کتیردکاری تأثیرات اعتباریله بعض فرقلر مشهود اولدیغندن بو فرقلرک تعینی ضمننده افعال مذکورده نك بروجه آتی اوچه تقسیم صورتیله تدقیق موافقدر : ۱ قابل فسخ اولیان افعال : - یعنی

[*] وکیل بالفبضکده قبضی اجازت فعلیه در . حکم خیاره نهایت ویرن؛ رویتی دکل قبضیدر . نه کیم بعدالرؤیه قبل القبض رضایی خیاری برطرف ایغز . فقط وکیلک مستوراً قبضی اجازت فعلیه تلقی اولنماشدر . حتی شوشکلده بعدالقبض کوره رك رضاسنی اظهار ایتسیده حکمسز عد اولندیغندن مؤكلك سقوط خیاری جهته کیدلماشدر . برقبض ناقص اولغله برابر مستوراً قبض ایله مؤکل به ایفا ایدلش اولدینی جهته وکیلک و طیفه سنی تمش ، حکم وکالت نهایت بولشدر . بیانجی نك ایسه اظهار رضایه ، اسقاط خیاره صلاحیتی یوقدر .

[**] ذاتاً قبل الرؤیه بایع ایچون ثمنی ایسته مک صلاحیتی یوقدر .

عقودات - ۲ - قابل فسخ فقط غیره حق اثبات ایدن افعال : قبل الرؤیه ده عقدہ لزوم بخش ایدر . اعتاق برنجی به بیع ، رهن ، ایجار هبه و تسلیم ، فاسداً بیع و تسلیم ، ارض مستعاری مستعیرک زراعتی حائده اعاده [*] ایکنجی به مثال اولور . ۳ - غیره ده حق اثبات ایتمیان افعال : عادتا قول مایقنده قاله جفندن اجازت قولیه کبی یالکز بعد الرؤیه عقدہ لزوم افاضه ایده بیلوب قبل الرؤیه لزوم بخش ایتمز . خیاب شرطیله بیع ، تسلیمیز هبه ، تسلیمیز فاسداً بیع بوکا مثال اولور .

عبیدن طولانی مبیع حکماً رد ، رهن فک ، اجاره نقض اولنقی کبی هر صورتله فسخ عد اولنان احوالده بیله ساقط خیاب رؤیت قول اصحه کوره عودت ایده من . تسلیمه مقارن هبه دن رجوعنده حکم بویله در . (۲) لزوم اعلام : که قولی ، فعلی اجازنده اوانماز . بوراده فعلیسی متصور اولیان فسخک قولیسنده اعلام لازمدر . فسخدن خبردار اولیان بایعه مشتری اراماق یوردن حاصل اوله جق ضررک اوکی انجق بوسورتله آلنیر . بونک قوه تأییدیسی تلفده لزوم نمندر . زیرا فسخ اعلام ایله تمام اولور فسخیز تلفده ایسه تعذر رد طولایسیله نم لازم کلیر . شوقدرکه بایعه فسخی بیلدیکنه عین ویردیریلور . فسخک تمامیقنده حکم حاکم رضای بایع اوانماز قبضک بولوب بولنامسیده برتأثیر براقناز . زیرا خیاب شرط ، خیاب عیب ، خیاب رؤیت ایله فسخلر اساسدن فسخ عد اولور . حتی مشتری بوراده قبل الفسخ بایعه مالی سات دیعیله ده بیع منفسخ اولور . وبالتیجه صائیلان شیک باره سی بایعه قالیر . فقط نم طرفدن بالوکاله سات دیعش ایسه بایع قبولی اظهار ایتمدکه بیع منفسخ اولماز . زیرا بوراده کی بالوکاله سوزی امرک فسخه حملنه مانعدر .

مفسرہ : تدقیق اولنه جق جهت شو ایکی احتمالدر : ۱ - مشتریک عقدده شریکی یوقدر . فسخ واجازتنده کی احکام ویریلان تفصیلاندن مستباند . ۲ - واردر . یعنی مشتری متعدددر . فسخه اعتبار اولنور هانکیسی فسخ ایدرسه دیکرک رضاسنه باقلماز . اجازتی سبق ایسه بیله فائده ویرمنز . واقعا مسئله اختلافیدر . فقط حکم حدیث مطلقدر [**] اعتبار ایسه عین نصدر ، معانسه دکلدر . ایشته بونقطه ده خیاب شرطدن آریلور :

زیرا خیاب شرطده عاقد مخیر تعدد ایدرسه برینک فسخ واجازتندن صکره دیکری نقیضی بایه من . چونکه اشتراک عیبی حصوله کلیر . حالوکه بوراده اجازتدن صکره دیکرک فسخنده مجیز حقتده ده بیع منفسخ اوله جق و مبیعک تماماً ردی لازم کله چکی جهتله بویله برعیب متصور دکلدر .

[*] زیرا مستعیر زراعت ایتماش ایسه حتی تعلق ایده میه چکی واعاره سی ایسه اساساً عقد لازم اولمادینی جهتله اجازت تحقیق ایده من .

[**] (من اشتری مالم یره فله الخیار اذا رأه) حدیث شریفیدرکه فقهاء حنفیه ک دلیلدر . امام شافعی حضرتلری خیاب رؤیتی تجویز بیورمیورلر .

مبینه ده تدقیق اولنه حق ایکی احتمال وارده : ۱ — مبیع واحد در که جزء شایب ایچون وقوعبولان اجازت لرده مخیر لکک علی حاله دوام ابتدکی کوریلور . ۲ — متعدد در که باقیلور : نمونه ایله ۱ کتفا اولنه حق صورتده متحد الجنس والاوصاف ایسه ؛ بر قسمته عائد اولان فسخ واجازت تمامه ساری اولور . مثلاً رد شقی التزام ایدرسه تمام مبیعی یعنی نمونه بی ده رد و اعاده ایدر . یوقسه نمونه ده بیعک لزومی ادعا اولنه من . زیرا خیبار رؤیت صفقه نك تمامته مانع بولندیندن قبل التام تفریق صفقه لازم کلیر حالبوکه تفریق صفقه به آتجق بعد التام مساعدده اولنور . تحت الارض موجود اولوب فقط ظاهراً مغیب بولنان هاوج ، شالغام ، صوغان صارمساق طورپ کی شیلرک کیلاً وزنآ ساتیلانلری بو حکمه تابعدر یعنی قسم مقالعه رضا تمامنه رضا عد اولمشدر . فقط عددآ ساتیلانلرنده مقالعه یعنی بر قسمه رضا تمامنه رضا قاعده سی جاری دکلدر جنساً و صفاً مختلف شیلر ماهیتنده در مکرکه مقالوع استهلاك اولنه زیرا استهلاك اجازت فعلیه بولندینی حلیته غیر مقالعه سرات ایدر . مختلف الجنس والاوصاف ایسه : ایکی احتمال وارده : ۱ — صفقه متعدددر . برینه عائد فسخ واجازت دیکرنده هیچ بر تأثیر براقز ۲ — واحددر . بوراده ده ایکی احتمال وار : ۱ — اجازت ؛ قولیدر مثلاً برنی کوروب راضی اولدقدن صکره دیکرنی کورسه شو اجازت نك تأثیری اولماز دیلرسه تمامی رد دیلرسه تمامی قبول ایدر . یوقسه صفقه بی تفریق ایده رک بکنندیکی البقویوب بکنندیکی کیری ویره من . آلیقوبدینی شیک مبیعک اکثریتی تشکیل اجمعی تخلف حکمی موجب اولماز . مثلاً اون مبیعدن طفوزنی کوروب مجیز اولدقدن صکره صوکنجیسی کورد بکننده بکنمسه ده فسخه قاقیشسه ارتق اونه کپلر ده صاحب اوله ماز بوراده تفصیل مننه تعدد او عیه به باقلاماز ۲ — اجازت ؛ فعلیدر . کورلیانه ساریدر مثلاً متعدد البیسه دن برنی تلبس ویا برنی هبه و تسلیم ویا استهلاك دیکرینک تأمین ایده چکی مخیر ایکی مسقطدر . یعنی الهه فلانی رد صلاحیتی یوقدر زیرا فعلاً رضا ایله حکماً لزوم ثابت اولمشدر . حکماً لزومی ثابت اولان شیک ایسه ردی ممکن دکلدر . فقط اجازت فعلیه تلق اولنان تصرف ، فسخ صورتیه بر طرف اولورسه خیاریک ده عودت ایده حکمه قائل اولان واردر زیرا مانع اولان تفریق صفقه محذوری زائل اولمشدر مع مافیه عودت ایتمام رأی اکثرینک مظهر تصویب اولور . نته کم متعدد مبیعدن برینک بیعه عرض ویا قبضدن صکره دیکرینک رؤیتنده ردک عدم جوازی بونی تأیید ایدیور .

۳ — وفات : زیرا رؤیتده شخص ایچون ثابت بر صفندر . انک زوالله صفتی ده زائل اولمشدر . مبیعه ثابت بر وصف اولش اولسه ایدی مبیعک وارثه انتقالیه وارثه ده ثابت اولوردی . برده نص ؛ عاقده ثبوتی کوستریور . وارث ایسه عاقد دکلدر . بنابرین وارث مخیر اولفسزین اوماله مالک اولبور وبالتاليجه وفات بیعه لزوم افاضه ایتمک صورتیه خیاریک رؤیتک حکمنه نهایت

و بر پیور . [شخصی عائد بر صلاحیت اولی اعتباریله قبل الرؤیه موجود حق فسخیده وفات بر طرف ایتمکده در . حالوکه وفات بیع فاسدده مانع رد دکلدی دقت !]

۴ — **تغذیر** : اسباب آتیه دن برینک تحقیقه حصوله کلیر :

۱ — تلف یعنی هلاک مبیع خیار شرطی مسقط اولدینی کبی خیار رؤیتی ده مبطلدر .

۲ — تعیب : یعنی جزء مبیع هلاکی که مقصد زائل اولماز صورتده تعییدر [مباشره] تعیب اجازته داخلدر . [بر قسمی صاعق ، هبه و تسلیم اتمک ، زرع ایلک متباقی ایچون تعییدر . عیلاتان قسمده بیع لازم دیکرنده خیار باقیدر دنیلسه تفریق صفقه لازم کلیر .

هاوج ، شالغام ، صوغان ، سارمساق ، طورب کبی تحت الارض موجود اولوبده ثبت ایدن شیلری مشترینک اذنسر کندیلکندن قلی مبیعه نقص ادخال اتمک اعتباریله قسماً تعیب عد اولنه جفندن غیر مقلوع اولان قسم متباقیده در حال لزوم حاصل اولور ، بنابرین جمیع مبی ویرمک لازم کلیر . قلعک بویه بر حکم افاده ایتمندن حصولی متصور وضعیت آتیه یعنی مشترینک بکنمیوب بیی فسخ ایده چکی اندیشه سیله بایمک و بکنمیدی تقدیرده مبیی آرتق اعاده ایده میه چکی اندیشه سیله مشترینک قلعدن امتناعلری احتماله کلنجه : بایله حق شی : اولای ایکیسندن برینک قلعنه انتظاردر . تمادی حالنده حاکمه مراجعتله بیی فسخ ایتمیرمکدر .

[نومه شده بایمک قلعه مجبور اولدینی جامع الفصولین ظاهر روایت اوله رق تصریح ایدیور .]
بوراده کی قلعدن مقصود : کیل و وزنه داخل اوله حق قدر بر قلعدر . و بالذات مشترینک قلعیدر . زیرا آدنک قلی حالنده مخیرلکی دوام ایدر .

۳ — **زیاده حصولی** : که زیاده منفصله غیر متولده دن ماعدا زیاده لک مجرد حصولیله حکم خیار نهایت بولور . استهلاك بکله نلن . استهلاك اساساً اجازتدر نته کیم کورمیوب صائون آلدینی دیشی قویونی اربله بایمک صاغه رق سودینی تصدیق ایتمی و یادوکوب صاچه می جزء مبیی قبض صورتیله سقوط خیاره جل ایدلشدر . زیاده نك خود بخود تلفنده خیار رؤیت عودت ایدر . زیرا مانع اولان تغذیر بر طرف اوله رق ممنوع عودت ایدلشدر . زیاده به تفرع ایدن شومسته لک غریبدر : کورمیدی هقار مشترا طولایسیله شفعه آلدینی هقار زیاده عد اولماز . حتی مبیی رد ایده رک شفعه آلدینی هقاری محافظه ایده بیلور . [زیاده نك اصیل ویا وکیل نزدنده حصولی مساویدر .]

۵ — **مبطلوت خیار شرط** : زیر اختیار شرطی ابطال ایدن خیار رؤیتی ده ابطال ایدر . عکسی طوغری دکلددر ، خیار شرطی ابطال ایتمان خیار رؤیتی ابطال ایده من دینه من . زیرا خیار رؤیت بعد الرؤیه قبض و تعیب ایله منتقض اولور . حالوکه خیار شرط بولرله منتقض اولماز .

فبا رږ بڼه طرولې منصوره اهنه فالك صور مېسې :

- ۱ — بايع بعد الرؤيه [*] مشتري قبل الرؤيه وقوع رضايي ادعا ايسه سوز مع اليمين مشتريښكدر.
- ۲ — رده (بودر بودكلدر) اختلافنده سوز مشتريښكدر .
- ۳ — تأمل مفيد ايله رؤيت ادعاسنه قارشى مشتري اصلا كورمديكنى سويلسه سوز مع اليمين كندېښكدر .
- ۴ — قبل القبض تغير اختلافنده باقيلور : رؤيتدن بدء كچمش مدت آز ايسه (حيواناتده شهر ومادوني آز اندن زياده سى چوقدر) سوز مع اليمين بايع بڼه مشتريښكدر . زيرا ظاهر اولان تغيره معروض شودنياده بر شيك طول مدت بلا تغير قالماسيدر . كچن مدت چوق ايسه سوز مشتريښك بڼه بايعكدر .
- ۵ — نمونه وفاتوره به موافقت اختلافنده باقيلور : مبيع مجلس بيعده حاضر اولمايوده نمونه تلف اولش ايسه سوز مشتريښكدر . زيرا كندوسنه كتير بلان شيك مبيع اولديغنى ضمناً منكردر . مبيع حاضر ايسه باقيلور . نمونه وجود ايسه اهل خبره به كوستريله رك كيفيت اكلاشيلور . تلف اولش ايسه سوز مع اليمين بايع بڼه مشتريښك اولور . زيرا بڼه خلاف ظاهري اثبات وبين اصلي ابقا اچيوند .
- ۶ — حدودله برشى صاتون آلوب قبضى انرار ايتدكدن صكره محدودك هېښى كورمدم ادعاسنه التفات اولماز .

[*] زيرا قبل الرؤيه رضا وحتى عامه دعوا دن ذمتى ابرادن صكره ميبى كوربرسه بڼه مخيرلك ثابت اولور .

مارمېنى زاده : ابراهيم

مدير مسئول : ابراهيم

محمد بك مطبعى